

Pracovná skupina pre potravinový reťazec, 15. apríla 2019

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda Joe Healy (IE).

Smernica o nekalých obchodných praktikách medzi podnikmi v potravinovom reťazci

a) Prezentácia konečného schváleného textu a technického vysvetlenia (Annette Kliemannová, DG Agri)

Smernica bola formálne prijatá 9. apríla 2019, 5 dní po zverejnení v Úradnom vestníku vstúpi do platnosti. Jej cieľom je chrániť slabších dodávateľov pred silnejšími nákupcami pred nekalými obchodnými praktikami v potravinovom reťazci.

Podľa smernice „nákupca“ je každá fyzická alebo právnická osoba usadená v Únii, ktorá obchodovaním nakupuje potravinové výrobky. Pojem „nákupca“ môže zahŕňať skupinu takýchto fyzických a právnických osôb. „Dodávateľ“ je každý poľnohospodársky výrobca alebo každá fyzická či právnická osoba bez ohľadu na jej miesto usadenia, ktorá predáva potravinové výrobky. Pojem „dodávateľ“ môže zahŕňať skupinu takýchto poľnohospodárskych výrobcov alebo takýchto fyzických a právnických osôb vrátane organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov.

Smernica rozlišuje medzi tzv. „čiernymi“ a „sivými“ praktikami. „Čierne“ sú zakázané za všetkých okolností (napr. platby za poľnohospodárske a potravinárske výrobky podliehajúce rýchlej skaze dlhšie než po 30 dňoch, u ostatných po 60 dňoch, zrušenie objednávky na potravinárske výrobky podliehajúce rýchlej skaze v krátkej lehote, jednostranné zmeny zmluvy nákupcom, a i.) „Sivé“ praktiky sú zakázané, pokiaľ nie sú zrozumiteľné a jednoznačne vyrokované pri uzatvorení zmluvy o dodávkach (napr. nákupca vracia nepredané potravinárske výrobky dodávateľovi, platba dodávateľa za propagáciu výrobku, skladovanie a uvedenie na trh).

Na kontrolu uplatňovania smernice zriadia členské štáty tzv. donucovacie orgány, ktoré budú disponovať právomocami na uskutočňovanie vyšetrovania z vlastného podnetu alebo na základe sťažnosti, na ukladanie peňažných pokút a zverejňovania svojich rozhodnutí. Jednotlivé orgány si budú poskytovať vzájomnú pomoc pri cezhraničných vyšetrovaniach. Komisia zriadi aj webové stránky. Členské štáty si budú môcť stanoviť vlastné pravidlá nad rámec tejto smernice, pokiaľ budú v súlade s pravidlami vnútorného trhu a každoročne do 15. marca vypracujú správu, ktorú odošlú Komisii.

b) Legislatívny proces

Transpozícia smernice do národných legislatív musí nastať do 24 mesiacov od vstupu smernice do platnosti (t. j. do apríla 2021), vyhodnotenie vykonávania smernice sa uskutoční 78 mesiacov po vstupe do platnosti (= 4 roky vykonávania).

c) Diskusia

Predsedajúci poukázal na dôležitý článok smernice týkajúci sa vymáhateľnosti jej vykonávania. BE a PT sa zaujímali o proces vymáhateľnosti, ak má nákupca sídlo vo Švajčiarsku. Podľa Komisie je dôležitá identifikácia nákupcu aj možnosť podania žaloby na súd.

Fórum na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového reťazca, prezentácia správy z roku 2018 a budúce aktivity (Stefano Soro, DG Grow)

Fórum bolo založené v roku 2015 za spoločnej účasti poľnohospodárov aj iných aktérov dodávateľského reťazca. Program na nadchádzajúce obdobie sa týka digitalizácie dodávateľského reťazca, harmonizácie rôznych foriem označovania výrobkov v jednotlivých členských štátoch a dvojitej kvality potravín.

Činnosti Komisie v oblasti potravinového reťazca a nástroje sledovania cien potravín (prezentácia Jaroslawa Swierczinu, DG Grow)

Cieľom týchto nástrojov je ukázať spotrebiteľovi rozdelenie marží/cien výrobkov v jednotlivých fázach dodávateľského reťazca. Prvé verejné výstupy štúdie skúmajúcej maximum reprezentatívnych výrobkov, sledovania rozloženia cien a marží by mali byť známe behom leta 2019.

Činnosti Komisie zamerané na zlepšenie transparentnosti trhu v potravinovom reťazci (prezentácia Alexandra Steina, DG Agri)

Transparentnosť trhu v rámci potravinového reťazca sa aktuálne riadi nasledovnou európskou legislatívou: nariadením č. 1308/2013 o spoločnej organizácii trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2017/1183 a vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/1185 (predovšetkým prílohami I - III o vykazovaní cien).

V súčasnosti sa informácie o trhu sústreďujú viac na dáta o výrobnej časti, menej na distribúciu. Počas posledného workshopu expertov usporiadaného Komisiou sa rokovalo o nutnosti zlepšenia využívania doterajších informácií a kvality dát, o lepšom uvádzaní dát do kontextu a vykonávaní štrukturálnych analýz potravinového reťazca. Transparentnosť trhu je veľmi dôležitá pre poľnohospodárov, ktorým pomáha lepšie riadiť riziká z dôvodu výkyvu cien a zvyšovať dôveru v rámci dodávateľského reťazca. Preto poľnohospodári žiadajú väčšiu harmonizáciu v rámci členských štátov, štatistickú spoľahlivosť údajov a pokrytie všetkých článkov dodávateľského reťazca pre všetky poľnohospodársko-potravinové výrobky.

Po referovaní zástupcu Komisie o povinnom reportovaní o živočíšnej výrobe v USA veľa členov skupiny vyzvalo Komisiu, aby sa systémom reportovania v USA inšpirovala.

Aktuálny stav rokovaní o nekalých obchodných praktikách v elektronickom obchode (prezentácia Razvana Antemira, AIM)

V súvislosti s narastajúcou rolou online sprostredkovateľov čelí Komisia rastúcemu počtu sťažností používateľov internetových platforiem v oblastiach od cestovného ruchu až po maloobchod. Parlament, Rada EÚ a Komisia dosiahli 14. februára 2019 politickú dohodu ohľadom vôbec prvých pravidiel, ktoré by mali situácie pomôcť vyriešiť.

Prezentácia projektu H2020 Smartchain: Budovanie odolnejších a efektívnejších krátkych potravinových reťazcov v Európe (Tobio Capuzzo, sekretariát Copa-Cogeca)

Projekt Smartchain má ambície viac podporovať rozvoj krátkych potravinových dodávateľských reťazcov s udržateľnou miestnou výrobou potravín v EÚ. Celkový rozpočet projektu je 6 mil. EUR, trvanie 2019 - 2021, konzorcium má 43 členov z 9 zemí (7 EÚ a Švajčiarsko a Srbsko). Princíp uskutočňovania: Konzorcium Smartchain uskutoční multidisciplinárnu analýzu 18 prípadových

štúdií krátkych potravinových reťazcov z hľadiska technologických, regulačných, sociálnych, hospodárskych a environmentálnych faktorov. Potom vypracuje model gamifikácie a vytvorí stratégiu budovania komunit na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni. Novinkou je spoločná virtuálna platforma WP6 (tzv. Virtual Innovation Platform), ktorej cieľom je uľahčiť prenos znalostí a inovatívnych praktických riešení. Copa a Cogeca sú partnermi v rámci platformy WP8 - Šírenie, komunikácia a využitie. Počas budúceho rokovania skupiny sa bude hovoriť o konkrétnych činnostiach v jednotlivých členských štátoch.